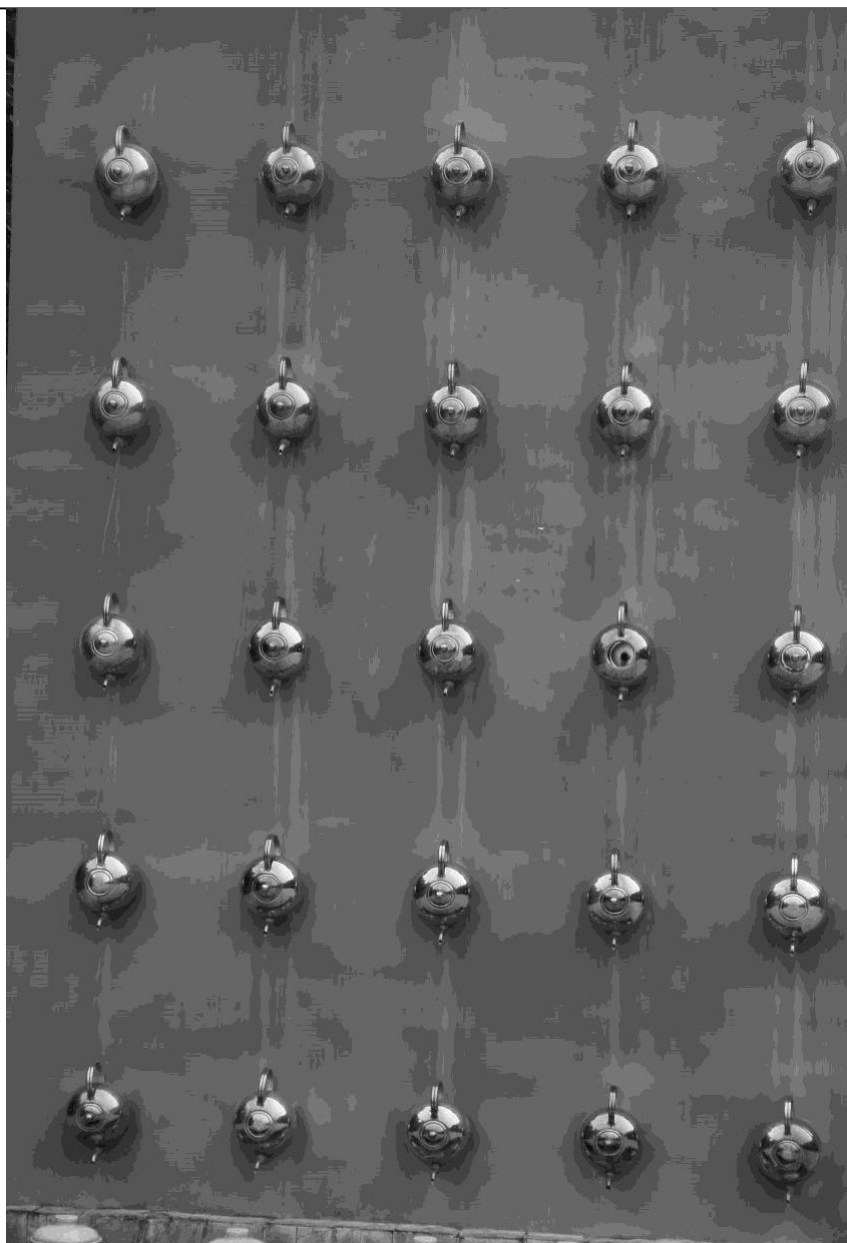

ISSN 2657-3318

MONITOR CHINY-BAŁKANY

STYCZEŃ 2019

„Monitor Chiny-Bałkany” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualnymi stosunkami bilateralnymi państw Półwyspu Bałkańskiego z Chinami ze szczególnym naciskiem na współpracę w ramach formatu 16+1 oraz inicjatywy Pasa i Szlaku. Monitor opracował mgr Przemysław Ciborek – młodszy analityk Ośrodka Spraw Azjatyckich.

MONITOR CHINY-BAŁKANY

STYCZEŃ 2019

3 stycznia: Zhong Qiao Nengyuan Keji zainwestuje w Serbii.

Chińska firma zajmuje się produkcją granulatu tworzyw sztucznych w procesie recyklingu plastikowych odpadów. ZQNK zajmie zakład produkcyjny serbskiej spółki Velmortrans, która popadła w kłopoty finansowe. Zakład produkcyjny znajduje się w m. Cuprija w środkowej części kraju. Jak donoszą władze miasta, chińskie inwestycje są wynikiem wizyty delegacji administracji miejskiej w Chinach. Cuprija w 2018 r. podpisała umowę dwustronną z okręgiem Shuyang, położonym w północnej części prow. Jiangsu.

10 stycznia: serbski Ikarbus zostanie wykupiony przez Yinlong.

Pomimo planowanego zakupu 51% udziałów przez chińską firmę, zachowa ona swą obecną nazwę. Yinlong jest jednym z największych producentów akumulatorów wykorzystywanych w pojazdach elektrycznych i jednym z wiodących producentów autobusów elektrycznych, wózków elektrycznych a także elektrycznych samochodów dostawczych. Ikarbus po przejęciu przez chiński kapitał, początkowo zajmie się produkcją samochodów elektrycznych na rynek Europy Południowo-Wschodniej.

14 stycznia: wzrost liczby chińskich turystów w Bośni i Hercegowinie.

Według oficjalnych rządowych statystyk w 2018 r. liczba wizyt chińskich obywateli na terenie BiH wzrosła o 118,7%, wynosząc ponad 52 tys. osób. Przypomnijmy, iż odnotowany wzrost jest wynikiem umowy pomiędzy rządami obu krajów podpisanej w maju 2018 r., ustanawiającej ruch bezwizowy do 90 dni.

14 stycznia: banki centralne Chin i Bułgarii podpisały MoU.

Protokół ustaleń banków centralnych obu państw ma na celu pogłębienie stosunków dwustronnych i wzmocnienie współpracy w zakresie operacji bankowych.

15 stycznia: inauguracja greckiego pawilonu w Szanghajskiej Strefie Wolnego Handlu.

Na ceremonii otwarcia pawilonu, strona chińska i grecka podpisały szereg porozumień

EUROPEJSKI

URZĄD DS.

ZWALCZANIA

NADUŻYĆ

FINANSOWYCH

NAKLĄDA KARĘ

NA GRECKI

PORT W

PIREUSIE. Unijna

instytucja domaga się

zapłaty 200 mln EUR za

brak interwencji w

kwestii przeciwdziałania

nadużyć ze strony

chińskiej sieci oszustów

podatkowych

działających w greckim

porcie.

kulturalnych oraz edukacyjnych, mających być kołem zamachowym dla wymiany gospodarczej obu państw.

16 stycznia: Shandong Linglong zbuduje fabrykę opon w Serbii. Prezydent Serbii Aleksandar Vucić powiedział, iż niedługo będzie uczestniczył w ceremonii wmurowania kamienia węgielnego pod budowę nowej fabryki w Zrejanin. Chińska firma planuje produkcję 10 mln szt. opon do samochodów osobowych, 2 mln szt. do samochodów ciężarowych oraz 10 tys. szt. opon dla pojazdów terenowych. Budowa fabryki ma zakończyć się do marca 2025 roku.

16 stycznia: Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych nakłada karę na grecki port w Pireusie. Unijna instytucja domaga się zapłaty 200 mln EUR za brak interwencji w kwestii przeciwdziałania nadużyć ze strony chińskiej sieci oszustów podatkowych działających w greckim porcie (zob. komentarz).

18 stycznia: Delegacja think tanku Wanli Beijing z wizytą w Serbii. Przedstawiciele chińskiej instytucji przybyli na zaproszenie przewodniczącego Krajowej Rady ds. Koordynacji Współpracy z Federacją Rosyjską i Chińską Republiką Ludową, byłego prezydenta Republiki Serbii – Tomislava Nikolicia. Podstawową ideą współpracy jednostek ma być utworzenie wspólnej bazy danych w celu promocji planowanych projektów i poszukiwania potencjalnych płaszczyzn współpracy.

20 stycznia: Liu Jin: stosunki chińsko-czarnogórskie nigdy nie były lepsze. Ambasador ChRL w Czarnogórze Liu Jin twierdzi, iż obecne stosunki bilateralne są najlepsze w historii. W ostatnich latach współpraca dwustronna przyniosła rozwój współpracy turystycznej, energetycznej a także infrastrukturalnej. Ambasador podkreśla, iż niektóre z projektów podjętych przez chińskie przedsiębiorstwa niebawem będą ukończone – Most Moračica oraz farma wiatrowa Možura są już w zasadzie w ostatniej fazie budowy. Ambasador Liu nie wspomniał jednak o najbardziej kontrowersyjnym projekcie podejmowanym przez chińskie przedsiębiorstwa – autostradzie Bar-Boljare, który doprowadził kraj do rekordowego długu publicznego sięgającego 80% PKB.

24 stycznia: Zhou Ding nowym ambasadorem ChRL w Albanii. Nowy ambasador Chin złożył już listy uwierzytelniające na ręce prezydenta Ilira Mety, rozpoczynając tym samym misję dyplomatyczną w Tiranie. Zhou Ding zastąpi ustępującego ambasadora Yiang Yu, który objął placówkę w 2015 r.

28 stycznia: Vodafone zawiesza wdrażanie technologii 5G przy współpracy z Huawei w Rumunii. CEO Vodafone, Nick Read potwierdził, iż współpraca z Huawei została „chwilowo zatrzymana” - przynajmniej w państwach członkowskich UE. Nie

podano informacji dotyczących przerwania współpracy w krajach pozaeuropejskich – m.in. Indiach, Turcji czy niektórych państwach afrykańskich.

29 stycznia: Chen Bo zastąpiła Li Manchanga na posadzie ambasadora ChRL w Serbii. Ambasador nadzwyczajna i pełnomocna Chen Bo złożyła już listy uwierzytelniające na ręce prezydenta Aleksandra Vucicia. Chen jest doświadczoną dyplomatką, uprzednio pełniła funkcję ambasadora ChRL w Bośni i Hercegowinie.

31 stycznia: wzrost liczby wizyt chińskich turystów w 2018 r. w Serbii. Według informacji przekazanych przez Urząd Statystyczny Republiki Serbii, 102 tys. spośród 1,71 mln turystów zagranicznych pochodziło z Chin a ich liczba podwoiła się w stosunku do roku poprzedniego. Obywatele Chin zajmują obecnie drugie miejsce – po Bośni i Hercegowinie (121 tys. wizyt) – pod względem wizyt osób odwiedzających Serbię. Dla porównania, w 2013 r. przy ogólnej ilości 920 tys. wizyt zagranicznych w Serbii, obywatele ChRL byli odpowiedzialni za 5,5 tys. wizyt.

KOMENTARZ

W obliczu wzmożonej aktywności Federacji Rosyjskiej i Chińskiej Republiki Ludowej w sektorze energetycznym Półwyspu Bałkańskiego, Rumunia zaproponowała zmiany w „dyrektywie gazowej” UE. Rumunia która z początkiem stycznia 2019 objęła półroczną prezydencję w ramach UE zaproponowała wdrożenie projektu nadającego Brukseli więcej uprawnień w kontekście porozumień energetycznych w odniesieniu do krajów trzecich. Po ewentualnym wdrożeniu projektu w życie, nowe prawo ma być egzekwowane tylko i wyłącznie przy podejrzeniu naruszenia bezpieczeństwa energetycznego wspólnoty bądź w obliczu wyjątkowo niekorzystnych ustaleń państwa członkowskiego z państwem trzecim. W praktyce działanie to będzie miało zbalansować silną pozycję energetyczną Rosji w regionie poprzez zachętę państw członkowskich do poniesienia wysiłków w celu dywersyfikacji źródeł paliw kopalnych i energii elektrycznej a także mieć realny wpływ na sytuację geopolityczną regionu w odniesieniu do chińsko-rosyjskiej współpracy na Bałkanach. W perspektywie wizyty Władimira Putina w Belgradzie w styczniu 2018 r. działanie to można określić jako zasadne, bowiem Serbia na podstawie nowo zawartych porozumień będzie nadal aktywnie rozwijać współpracę energetyczną z Rosją.

Pierwsze wzmianki o działaniach Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych w kwestii chińskiej działalności w greckim porcie w Pireusie pojawiały się w kwietniu 2018 r. Wówczas przedmiotem dochodzenia były malwersacje podatkowe, których miały dopuścić się zorganizowane grupy przestępcze z Chin. Według Fabio Botto z włoskiego Centralnego Biura Antykorupcyjnego, przewinienie dotyczy całkowitego uchylecia podatku VAT,

doprowadzającego do straty kilkilkudzieściciu milionów euro. Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) potwierdził te spekulacje, jednak odmówił podania szczegółów powołując się na klauzulę poufności. Według Botto, włoskie CBA jest w posiadaniu dowodów na nieuczciwe unikanie ceł importowych i podatku VAT od dużych przesyłek wpływających do portu w Pireusie. Ponadto, Grecy prowadzą własne dochodzenie w tej sprawie, jednak z dostępnych informacji wynika, iż grecki wymiar sprawiedliwości miał znikomą wiedzę na temat szerszego śledztwa prowadzonego przez stronę włoską. Zarządzająca portem w Pireusie chińska firma COSCO uchyla się od oskarżeń, oświadczając iż przedsiębiorstwo w swoich działaniach konsekwentnie przestrzega lokalnych i międzynarodowych przepisów a jej działalność jest zgodna z prawem.

Na podstawie przeprowadzonego dochodzenia, OLAF będzie domagać się zapłaty ponad 200 mln EUR za brak zdecydowanych działań w celu zaniechania nielegalnego procederu w porcie w Pireusie. Według unijnego organu, chińska sieć przestępcza uniknęła od 2015 r. zapłaty co najmniej 2,5 mld EUR w samych cłach, a wartość ta powinna być jeszcze powiększona o straty z tytułu podatku VAT. Biuro OLAF potwierdza również zakończenie dochodzenia w sprawie nieuczciwego eksportu niedowartościowanych tekstyliów oraz obuwia do UE w okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 maja 2018 r. W 2017 r. na podstawie tych samych zarzutów, w ramach dochodzenia OLAF, UE zażądała zapłaty grzywny w wysokości 2,7 mld EUR rządowi w Londynie. Wówczas za nadużycia została oskarżona ta sama sieć przestępcza z Chińskiej Republiki Ludowej. Pracownicy OLAF wyrażają zaniepokojenie, iż obecne ustalenia stanowią wyłącznie wierzchołek góry lodowej. Potencjalne zdemaskowanie nielegalnej działalności chińskich eksporterów może doprowadzić do poważnego kryzysu w wymianie gospodarczej na linii UE-Chiny.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

